

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 stycznia 2019 r.,

sprawy **D. K.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 grudnia 2017 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 1 września 2017r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,

2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 1 września 2017 r., sygn. akt II K [...], oskarżonego D. K. uznano za winnego tego, że w dniu 8 lipca 2016 r. w S., woj. [...] przewidując możliwość pozbawienia życia M. B. i godząc się na to, zadał mu co najmniej pięć uderzeń nożem o długości ostrza 8 centymetrów, w tym dwa uderzenia z dużą siłą - jedno w okolicę jamy brzusznej, drugie w klatkę piersiową, powodując u pokrzywdzonego łącznie obrażenia ciała w postaci: rany klutej jamy brzusznej z uszkodzeniem więzadła obłego wątroby i rany klutej prawego płata wątroby (segment IV B), rany klutej klatki piersiowej w linii pachowej tylnej

po stronie lewej penetrującej od dołu ku górze o ranie wlotowej szerokości 2 cm oraz szerokości rany pod skórą ok. 4 cm, odmy opłucnowej lewostronnej, rany kłutej okolicy lędźwiowej lewej długości ok. 4 cm, penetrującej w kierunku kręgosłupa i nieco ku górze, powierzchownej rany położonej na talerzu biodrowym lewym 3 cm od kolca biodrowego górnego w kierunku kręgosłupa, powierzchownej rany ciętej zewnętrznej powierzchni uda lewego długości około 3 cm, rany okolicy 1/2 przedramienia lewego długości około 3 cm, głębokości 2 cm oraz dwóch małych ran ciętych powierzchni dłoniowej ręki lewej na wysokości stawów śródręczno - palczkowych, długości ok. 6 - 8 mm każda, u podstawy palców 4 i 5, które to obrażenia spowodowały ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, jednakże swojego zamiaru nie zrealizował z uwagi na udzielenie pokrzywdzonemu natychmiastowej pomocy medycznej, tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Za ten czyn skazano go na karę 10 (dziesięciu) lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczono od oskarżonego D. K. na rzecz pokrzywdzonego M. B. kwotę 15.000 (piętnaście tysięcy) złotych tytułem nawiązki.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając to orzeczenie w całości i stawiając zarzuty obrazy przepisów postępowania, mających wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

1. art. 4, art. 5 § 2, art. 7, art. 366 § 1, art. 410 k.p.k. poprzez nienależyte ocenienie i rozważenie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego sprawy, przez dokonanie sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oceny przebiegu zdarzenia w zakresie zachowania pokrzywdzonego i mechanizmu zadawania ciosów, co skutkowało niesłusznym przypisaniem oskarżonemu zbrodni z art 148 § 1 k.k. w formie zamiaru ewentualnego, przy jednoczesnym pominięciu istotnych okoliczności;
2. art 167 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii psychologiczno - psychiatrycznej innego zespołu biegłych w sytuacji, gdy opinia biegłych sądowych jest sprzeczna, niepełna i niekompletna,

3. art. 424 § 1 pkt.1 k.p.k. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyłącznie pod kątem tezy o sprawstwie oskarżonego z pominięciem okoliczności związanych z ciągłym i uciążliwym dla oskarżonego nękaniem i zastraszaniem go przez pokrzywdzonego, a także zaniechaniu wskazania przyczyn oddalenia wniosku dowodowego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych,

4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia.

W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że czyn oskarżonego wyczerpał znamiona wyłącznie art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy.

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2017r., sygn. akt II AKa [...] Sąd Apelacyjny w [...] zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł obrońca zarzucając rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. i art. 167 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. poprzez przyjęcie, że brak jest podstaw do kwestionowania opinii psychologiczno - psychiatrycznej w tym uprawnień biegłych do opiniowania w ramach zleconej opinii co do stanu uzależnienia oskarżonego od alkoholu w sytuacji gdy opinia biegłych sądowych jest sprzeczna, niepełna i niekompletna, co przejawia się choćby w braku przeprowadzenia badań testowych potwierdzających albo wykluczających symptomy zmian organicznych w ośrodkowym układzie nerwowym oraz w braku oceny osobowości oskarżonego czy też motywów jego działania przy uwzględnieniu bezspornego faktu jego zastraszania i nękania przez pokrzywdzonego, a nadto poprzez sporządzenie opinii stwierdzającej cechy uzależnienia oskarżonego od alkoholu przez biegłych, którzy nie znajdują się na liście biegłych Sądu Okręgowego ds. uzależnień od alkoholu, co prowadzi do wniosków odmiennych wskazujących na potrzebę przeprowadzenia psychologicznych badań testowych, dokonanie oceny osobowości skazanego, w tym jego sfery emocjonalnej i przeprowadzenie badań ukierunkowanych

na diagnozę ewentualnych zmian organicznych w ośrodkowym układzie nerwowym przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], Wydział II Karny z dnia 18 grudnia 2017r., oraz utrzymanego w nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w S., z dnia 1 września 2017r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S. jako Sądowi I instancji.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co musiało skutkować jej oddaleniem, na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Przypomnieć wypada, że polski model postępowania karnego jest modelem opartym na regule dwuinstancyjności. To oznacza, że sfera oceny dowodów i poczynionych na jej podstawie ustaleń faktycznych jest zastrzeżona co do istoty dla sądów instancyjnych zatem w postępowaniu przed nimi należy dochodzić racji oskarżonego w tym zakresie. Stąd, podstawy dla wniesienia kasacji, jako że jest to nadzwyczajny środek zaskarżenia, są istotnie ograniczone. Jej celem jest bowiem jedynie wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych rażących naruszeń prawa **o podobnej randze**. Wobec tego, w toku postępowania kasacyjnego nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów i nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych. Na gruncie przedmiotowej sprawy, Autor kasacji powielając zarzut apelacyjny, dotyczący opinii sądowo - psychiatrycznej dotyczącej D. K., w istocie domaga się ponownej kontroli instancyjnej w tym zakresie. Tym samym nie dostrzega, że w kasacji nie można podnosić zarzutów typowych dla postępowania apelacyjnego. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy w toku postępowania odwoławczego dojdzie do tzw. efektu przeniesienia, czyli „zaabsorbowania” do orzeczenia sądu odwoławczego uchybień popełnionych przez sąd pierwszej instancji, ale wtedy na autorze kasacji spoczywa obowiązek wyraźnego punktowego ukierunkowania podniesionych w tymże środku zarzutów na to stadium procedowania odwoławczego, w którym doszło do „zaabsorbowania” owych uchybień. W tej sprawie tak nie jest.

Analiza podniesionego przez skarżącego zarzutu kasacyjnego pozwala na stwierdzenie, że głównym jego celem jest podważenie ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji i zaaprobowanych w całej rozciągłości przez Sąd odwoławczy w zakresie stanu emocjonalnego oskarżonego w chwili popełnienia zarzucanej mu zbrodni. Nie można bowiem stawiać Sądowi odwoławczemu skutecznie zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. skoro nie stosował on tego przepisu a jedynie kontrolował zasadność zarzutu apelacyjnego, jak również obrazy art. 167 k.p.k. czyli niedopuszczenia dowodu z nowej opinii biegłych psychiatrów, skoro odnośnie do trafności dotychczasowej opinii wątpliwości nie miał. Natomiast w toku postępowania odwoławczego wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów nie został złożony. Gdyby nawet odczytywać (przez treść art. 118 k.p.k.) zarzut kasacyjny jako zarzut obrazy przepisów dotyczących zasad kontroli odwoławczej, lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku przekonuje o przeprowadzeniu kontroli odwoławczej, przy respektowaniu dyspozycji art. 457 § 3 k.p.k. Sąd odwoławczy odniósł się bowiem wprost do wszystkich podnoszonych w zakresie dotyczącym opinii psychiatrycznej kwestii. Przede wszystkim wskazał na powody, dla których uznał, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w S. nie doszło do obrazy przepisów o postępowaniu dowodowym. Sąd odwoławczy słusznie zauważył, że obrońca oskarżonego domagając się powołania nowego zespołu biegłych na rozprawie czy też kwestionując treść wydanej opinii, poza gołosłownym zarzutem dotyczącym braku kompetencji biegłych w żaden sposób nie wykazał, by wydana w sprawie opinia była niepełna, niejasna lub zawierała wewnętrzne sprzeczności, a tylko wówczas istniałyby podstawy do powołania nowego zespołu biegłych. Należy zgodzić się z poglądem tego Sądu, iż biegli zostali przesłuchani na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2017 roku /k. 473 - 474/ zatem obrońca miał możliwość zadawania im pytań również dotyczących kwestii podnoszonych w apelacji a obecnie przeniesionych do kasacji. Biegła psycholog jednoznacznie wskazała, że ocena psychologiczna oskarżonego D. K. nie budziła najmniejszych wątpliwości i związku z tym nie było potrzeby przeprowadzenia badań testowych. Jak słusznie zauważył prokurator w odpowiedzi na kasację, za chybiony należy uznać zarzut obrońcy dotyczący sporządzenia opinii stwierdzającej cechy

uzależnienia oskarżonego od alkoholu przez biegłych, którzy nie znajdują się na liście biegłych Sądu Okręgowego ds. uzależnień od alkoholu. Kodeks postępowania karnego nie przewiduje obowiązku uzyskania w toku postępowania karnego opinii specjalisty do spraw uzależnień. Obowiązek taki nakłada jedynie Ustawa z dnia 25 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii co do sprawców czynów objęty niniejszą ustawą. Natomiast zgodnie z § 5 Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dz. U. z 31.12.2007 r.) opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wydają wspólnie, po przeprowadzonych badaniach, lekarz psychiatra i psycholog albo lekarz psychiatra i specjalista psychoterapii uzależnień. Przesłuchani w tej sprawie biegli psychiatrzy, skoro w sprawie była też pomocniczo opinia biegłego psychologa, są to zatem bez wątpienia osoby powołane także do stwierdzenia uzależnienia od alkoholu D. K.. Sąd Apelacyjny przeanalizował także i to, nie przekraczając granic swobodnej oceny, że biegli uwzględnili fakt, iż skazany w chwili czynu działał pod wpływem utrzymującego się od dłuższego czasu stresu i, mimo takiego ustalenia, nie dopatrzyli się u skazanego zaburzeń skutkujących uznaniem jego przestępnego działania w stanie silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy niejednokrotnie wskazywał, że subiektywne przekonanie strony o wadliwości sporządzonych opinii, dowolne twierdzenie, że są one błędne, czy też sprzeczne, w żadnym razie nie może decydować o obowiązku dopuszczenia przez sąd kolejnej opinii (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2006 r., III KK. 455/05, OSNwSK 2006/1/1480). Obrońca skazanego nie wykazał w sposób przekonujący, by opinia biegłych była niepełna, niejasna lub zachodziły w niej jakiegokolwiek sprzeczności, a jej wnioski były nielogiczne.

Mając to wszystko na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, przy obciążeniu skazanego kosztami postępowania kasacyjnego kierując się przepisami art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.